

HIỀN TRANG

Nếu
tất cả những gì
tôi có là
ngôn từ

NHÀ XUẤT BẢN KIM ĐỒNG

Mục lục

Lời nói đầu	6
Tôi đang làm gì ở đây thế này?	9
Viết dưới những cái bóng	21
Thời gian để yêu	29
Tay mạo danh trèo qua cửa sổ và biến mất	39
“Nỗi khốn khổ chung và cơn đau răng riêng”	48
Rắn ăn đuôi	54
Nụ hôn của nàng thơ hay một vận động viên văn chương?	64
Đường Sơn đại địa chấn và những truyện ngắn của William Trevor	72

Lời nói đầu

Chiếc cặp táp của Walt Whitman

80

Tôi không bao giờ viết thơ

88

Con cá mập sáng tác thơ

101

Mình nói gì khi mình nói chuyện tình?

108

Cười lên, Shakespeare!

119

Tôi viết bằng tiếng tôi mơ

126

Chúc buổi tối tốt lành

144

Sự dai dẳng của kí ức

151

“Words are all I have, to take your heart away”

157

Chúng ta thật xấu xí,
nhưng chúng ta còn âm nhạc

164

Chúng ta sẽ luôn có Iowa

174

Trong một buổi phỏng vấn với tạp chí *Paris Review*, nhà văn Jeffrey Eugenides từng nói: “Tôi nghĩ về người đọc. Tôi quan tâm đến một người đọc. Tôi không quan tâm tới độc giả hay lượng độc giả. Cái tôi quan tâm là một người đọc, ngồi một mình trong phòng, người mà tôi xin họ thời gian.” Trước khi viết cuốn sách này, tôi cũng mừng tượng về người đọc ấy của mình, một người đang sống cuộc đời của riêng họ và đồng thời, nghe những câu chuyện tôi kể. Vậy thì tôi phải kể câu chuyện gì cho người ấy đây?

Tôi thức giấc vào một buổi sáng mùa Hè năm 2022 và nhận được một tin nhắn trên Zalo bảo tôi chuẩn bị lên đường qua Mỹ thôi. Tôi mới mất điện thoại cách đó không lâu, mất gần như toàn bộ số liên lạc. Trong giây lát, tôi không nhớ ra đây là ai và tại sao người đó bảo mình qua Mỹ làm gì. Tôi cần vài phút để nhớ ra đó là bạn nhân viên bên Đại sứ quán Hoa Kỳ. Vài tháng trước, tôi gửi hồ sơ của mình tham gia chương trình lưu trú dành cho các nhà văn quốc tế, International Writing Program của trường Đại học Iowa, một chương trình trao đổi văn hóa do Cục Văn

hóa và Giáo dục (ECA) của Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ đài thọ. Bằng đi một thời gian, tôi gần như đã bỏ chuyện ấy ra khỏi đầu. Và mùa Thu năm ấy, gác lại gần như toàn bộ công việc văn phòng và công việc báo chí ở nhà, tôi tới Iowa.

Vào thời điểm đó, tôi đã từng rất tự hào về thành quả này, xin cho phép tôi gọi nó là một thành quả. Bởi tôi còn nhớ rất rõ cái giây phút thời tôi học cấp Hai, khi đi bộ từ trường Nguyễn Du về nhà bà ngoại ở phố Trần Nhân Tông, lúc đó đi trên đường Bà Triệu, tôi - vai đeo cặp, tay cầm một cuốn truyện vừa đi vừa đọc theo thói quen - chợt nghĩ “Nếu như mình trở thành một nhà văn thì sao nhỉ?” Sau đó, tôi còn “nếu như” nhiều lần nữa, nếu mình là một diễn viên, nếu mình là một đạo diễn, nếu mình là một nhà hải dương học, nếu mình là một nhà thiên văn học... Thời niên thiếu, mọi ước mơ đều bình đẳng như nhau, tôi thích tất cả những công việc ấy, nhưng rồi bằng những đường dây lắt léo của số phận, tôi đã thành một người viết văn. Và từ một cô bé với gương mặt lấm tẩm mụn tuổi dậy thì luôn được chọn vào các đội tuyển học sinh giỏi văn năm cấp Hai nhưng không bao giờ được một giải thưởng nào, tới khi nhận được thư mời đại diện cho Việt Nam qua Iowa tham gia một chương trình lưu trú văn chương lâu đời và uy tín, tôi nghĩ đã có lúc mình tự hào về hành trình đó.